

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGÔ THỊ BÍCH HẠNH

QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LAI CHÂU

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGÔ THỊ BÍCH HẠNH

QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LAI CHÂU

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. ĐỖ ĐỨC BÌNH

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, là kết quả nghiên cứu của riêng tôi.

Các tài liệu, số liệu sử dụng trong luận văn là do cá nhân tôi thu thập từ các báo cáo của sách, báo, tạp chí, bài giảng... các kết quả nghiên cứu có liên quan đến đề tài đã được công bố. Các trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Lai Châu, ngày ... tháng.... năm 2016

Tác giả luận văn

Ngô Thị Bích Hạnh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường, tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến Ban Giám hiệu, phòng Đào tạo Trường Đại học Kinh tế & QTKD Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **GS.TS. Đỗ Đức Bình** đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn. Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn đến UBND Tỉnh Lai Châu, Sở Tài chính, Cục thuế tỉnh và một số sở, ban, ngành, huyện, thành phố liên quan đã tạo điều kiện thuận lợi, cung cấp cho tôi số liệu, kiến thức, kinh nghiệm thực tế về công tác quản lý thu Ngân sách Nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu. Tôi xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí, đồng nghiệp, bè bạn...và gia đình đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp trong quá trình tôi thực hiện và hoàn thành luận văn.

Luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu có tính độc lập riêng, không sao chép bất kỳ tài liệu nào và chưa được công bố toàn bộ nội dung này bất kỳ ở đâu, các số liệu, các nguồn trích dẫn trong luận án được chú thích nguồn gốc rõ ràng, minh bạch. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về nội dung luận văn./.

Lai Châu, ngày 26 tháng 9 năm 2016

Tác giả

Ngô Thị Bích Hạnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của Đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của Đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Đóng góp của Đề tài.....	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1. LÝ LUẬN VÀ KINH NGHIỆM THỰC TIỄN VỀ QUẢN	
LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC.....	4
1.1. Khái niệm, đặc điểm và vai trò của quản lý thu ngân sách nhà nước.....	4
1.1.1. Khái niệm ngân sách nhà nước và thu ngân sách nhà nước	4
1.1.2. Khái niệm, đặc điểm và vai trò của quản lý thu ngân sách nhà nước.....	5
1.2. Yêu cầu, nội dung và quy trình của quản lý thu ngân sách nhà nước	8
1.2.1. Yêu cầu đối với quản lý thu ngân sách nhà nước	8
1.2.2. Nội dung quản lý thu ngân sách nhà nước.....	8
1.2.3. Quy trình quản lý thu ngân sách nhà nước	12
1.3. Chủ thể và đối tượng quản lý thu ngân sách Nhà nước	20
1.3.1. Chủ thể quản lý thu ngân sách Nhà nước	20
1.3.2. Đối tượng quản lý thu ngân sách Nhà nước.....	21
1.4. Các công cụ và phương thức quản lý thu ngân sách Nhà nước	22
1.4.1. Các công cụ quản lý thu ngân sách Nhà nước	22
1.4.2. Phương thức quản lý thu ngân sách nhà nước	23
1.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu ngân sách nhà nước.....	23

1.6. Kinh nghiệm quản lý thu ngân sách nhà nước ở một số tỉnh và bài học rút ra cho tỉnh Lai Châu	25
1.6.1. Kinh nghiệm quản lý thu ngân sách nhà nước ở một số tỉnh.....	25
1.6.2. Bài học kinh nghiệm cho tỉnh Lai Châu	27
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	29
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	31
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	31
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu thể hiện thu Ngân sách Nhà nước	32
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh quản lý thu Ngân sách Nhà nước	32
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LAI CHÂU GIAI ĐOẠN 2011-2015	33
3.1. Khái quát đặc điểm chủ yếu của tỉnh Lai Châu	33
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	33
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	37
3.2. Kết quả thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu giai đoạn 2011-2015	41
3.3. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu	50
3.4. Thực trạng quản lý thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu	53
3.4.1. Tình hình quản lý thu NSNN	53
3.4.2. Thực trạng quản lý thu ngân sách nhà nước theo kết quả phỏng vấn... 66	
3.4.3. Thực trạng quản lý thu thuế theo kết quả khảo sát, điều tra, phỏng vấn 72	
3.5. Kết quả đạt được về quản lý thu ngân sách nhà nước	78
3.5.1. Ưu điểm kết quả chủ yếu	78
3.5.2. Hạn chế về quản lý thu ngân sách nhà nước	81
3.5.3. Nguyên nhân của những hạn chế	83

Chương 4. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LAI CHÂU ĐẾN NĂM 2020.....	88
4.1. Quan điểm hoàn thiện quản lý thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu trong thời gian tới.....	88
4.1.1. Quản lý thu ngân sách phải dựa vào chủ trương và mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh	88
4.1.2. Quản lý thu ngân sách phải dựa trên đa dạng hóa và khai thác các nguồn thu.....	89
4.1.3. Quản lý thu ngân sách phải xuất phát từ tổ chức tốt bộ máy quản lý thu ngân sách Nhà nước	89
4.2. Định hướng, mục tiêu hoàn thiện quản lý thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu	90
4.2.1. Định hướng.....	90
4.2.2. Mục tiêu.....	91
4.3. Các giải pháp hoàn thiện quản lý thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Lai Châu đến năm 2020	92
4.3.1. Nhóm giải pháp về quản lý thu thuế	92
4.3.2. Nhóm giải pháp quản lý thu phí, lệ phí.....	99
4.4. Một số kiến nghị.....	101
4.4.1. Đối với Trung ương, Chính phủ và Bộ Tài chính.....	101
4.4.2. Đối với Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh Lai Châu	101
KẾT LUẬN	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	106

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CNTT	Công nghệ thông tin
DN	Doanh nghiệp
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
GTGT	Giá trị gia tăng
HĐND	Hội đồng nhân dân
KBNN	Kho bạc nhà nước
KTTT	Kinh tế thị trường
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
NN	Nhà nước
NQD	Ngoài quốc doanh
NS	Ngân sách
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSTW	Ngân sách Trung ương
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TNCN	Thu nhập cá nhân
TNDN	Thu nhập doanh nghiệp
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
TTĐB	Tiêu thụ đặc biệt
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
XNK	Xuất nhập khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Kết quả thực hiện một số chỉ tiêu chủ yếu về phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2015.....	40
Bảng 3.2.	Kết quả thu NSNN trên địa bàn tỉnh Lai Châu giai đoạn 2011-2015	41
Bảng 3.3.	Bảng tổng hợp thu NSNN trên địa bàn giai đoạn 2011-2015	42
Bảng 3.4.	Bảng tăng trưởng thu NSNN trên địa bàn giai đoạn 2011-2015.....	44
Bảng 3.5.	Bảng tổng hợp thu NSNN trên địa bàn theo từng lĩnh vực giai đoạn 2011-2015	45
Bảng 3.6.	Bảng tổng hợp thu NSNN trên địa bàn theo từng sắc thuế giai đoạn 2011-2015	46
Bảng 3.7.	Ý kiến về quy định về phân cấp nguồn thu ngân sách địa phương năm 2011 và các năm tiếp theo tại Nghị quyết số 181/NQ-HĐND ngày 13/7/2010 của Hội đồng nhân dân tỉnh Lai Châu	66
Bảng 3.8.	Ý kiến về chất lượng công tác xây dựng dự toán ngân sách Thu NSNN trên địa bàn tỉnh Lai Châu.....	67
Bảng 3.9.	Ý kiến về tổ chức chấp hành dự toán thu NSNN trên địa bàn tỉnh Lai Châu	68
Bảng 3.10.	Ý kiến về chất lượng công tác quyết toán thu NSNN trên địa bàn tỉnh Lai Châu	70
Bảng 3.11.	Ý kiến về hiệu quả công tác quản lý thu NSNN trên địa bàn tỉnh Lai Châu	71
Bảng 3.12.	Bảng đánh giá về chính sách thuế	73
Bảng 3.13.	Bảng đánh giá công tác quản lý thuế hiện nay	73
Bảng 3.14.	Bảng đánh giá của doanh nghiệp về quản lý thuế của ngành thuế.....	74
Bảng 3.15.	Bảng đánh giá của doanh nghiệp về quản lý thuế.....	74
Bảng 3.16.	Bảng đánh giá về nhận thức của hộ kinh doanh về cách tính thuế	75
Bảng 3.17.	Bảng đánh giá của hộ kinh doanh về quản lý thuế.....	76
Bảng 3.18.	Bảng đánh giá của hộ kinh doanh về các khoản thuế phải nộp	76

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của Đề tài

Quản lý thu NSNN là một trong những nội dung quan trọng của quản lý tài chính công. Từ những năm 90 đến nay cùng với quá trình đổi mới chính sách, chế độ thu NSNN, cơ chế quản lý thu NSNN ở Việt nam không ngừng được đổi mới và hoàn thiện theo tinh thần của công cuộc cải cách hành chính của nước nhà. Với vị trí, vai trò quan trọng như vậy nên thời gian qua, công tác quản lý thu NSNN rất được chú trọng. Luật NSNN ban hành năm 1996 (có hiệu lực từ 01/01/1997); Luật NSNN sửa đổi năm 1998, Luật NSNN năm 2002 (có hiệu lực từ 01/01/2004) và các văn bản dưới luật đã góp phần đổi mới cơ chế quản lý NSNN cũng như cơ chế quản lý thu NSNN, góp phần xây dựng và hoàn thiện bộ máy cơ quan thu thống nhất từ Trung ương (TW) đến địa phương góp phần đổi mới quy trình thu, phương thức quản lý thu NSNN. Nhờ đó, công tác quản lý thu NSNN đã đạt được những kết quả nhất định: Số thu được tập trung đầy đủ, kịp thời vào NSNN và được quản lý ngày một chặt chẽ, thống nhất, đáp ứng kịp thời nhiệm vụ chi của ngân sách các cấp, góp phần ổn định và phát triển kinh tế của cả nước.

Trong bối cảnh chung của đất nước, sau hơn 10 năm chia tách tỉnh Lai Châu đã đạt được những thành tựu to lớn về KT-XH, bộ mặt của tỉnh ngày càng đổi mới. Công tác quản lý thu ngân sách cơ bản đã đi vào nề nếp và ngày càng được đổi mới, hoàn thiện. Do đó, công tác thu ngân sách trên địa bàn trong những năm qua đạt khá cao, năm sau luôn cao hơn năm trước và đều vượt dự toán được giao, góp phần tích cực vào việc duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế, xóa đói giảm nghèo, đảm bảo an sinh xã hội và củng cố quốc phòng - an ninh. Tuy vậy, công tác quản lý thu NSNN trên địa bàn tỉnh vẫn còn một số tồn tại, hạn chế nhất định: Thu ngân sách vẫn chưa bao quát các nguồn thu trên địa bàn, vẫn còn tình trạng thất thu, nguồn thu ngân sách còn hạn chế.....